

NOTAT

Anmærkninger og kilder til tabel 1 og 2 i svar på BEU alm. del spørgsmål nr. 94

26. februar 2024

J.nr. 2024 - 290

Anmærkninger og kilder til tabel 1

Anm.:

1. En grundlæggende betingelse for ydelser efter lov om aktiv socialpolitik (LAS), herunder kontanthjælp m.m. og revalideringsydelse, er, at personen opholder sig i Danmark, jf. LAS § 5. Opholds- og beskæftigelseskravet, som betingelse for uddannelses- og kontanthjælp, gælder ikke for EU-EØS-borgere med arbejdstagerstatus. Kontanthjælp m.m. med forsørgersats forudsætter som udgangspunkt, at barnet opholder sig i Danmark, men efter EU-retten kan personen være berettiget til hjælpen, selvom barnet opholder sig i et andet EU-land. Ægtefælles indtægtsgrundlag i hjemlandet kan nedsætte ydelsen. Afkrydsningen gælder også STU elever, som modtager ydelser i kontanthjælpssystemet.
2. Efterlevelseshjælp kan udbetales til person med bopæl i et andet EU/EØS-land, hvis afdøde og samlever har haft fælles bopæl i de seneste 3 år inden for EU-/EØS-området.
3. Forsørgersats for ressourceforløbsydelsesmodtagere forudsætter som udgangspunkt, at barnet opholder sig i DK, men efter EU-retten kan personen være berettiget til hjælpen, selvom barnet opholder sig i et andet EU-land.
4. Der stilles krav om, at ledighedsydelsesmodtagere opholder sig i Danmark. Dog kan personen modtage ledighedsydelse i 3 måneder under jobsøgning i EU/EØS, hvis det andet land har en tilsvarende ordning, jf. Forordning 883/04. Der er ikke kendskab til andre lande med en tilsvarende ordning. Indtil d. 1. januar 2013 kunne en ledig fleksjobber modtage særlige ydelser.
5. Ægtefælles eller samlevers indtægtsgrundlag kan nedsætte ydelsen.
6. Ægtefæller, samlevende, børn eller logerende kan påvirke ydelsen negativt.
7. Dimittenddagpenge med forsørgersats forudsætter som udgangspunkt, at barnet opholder sig i Danmark, men efter EU-retten vil personen være berettiget til hjælpen, hvis barnet opholder sig i et andet EU-land.
8. Børnetilskud udbetales som udgangspunkt til enlige forsørgere. Med de angivne præmisser om, at familie i hjemlandet består af en ægtefælle og et eller flere børn, vil de derfor ikke være berettiget til ydelsen. Det bemærkes, at en vandrende EU-arbejdstager med bopæl i Danmark som udgangspunkt har ret til børnetilskud, hvis personen er enlig forsørger og det forsørgede barn har bopæl i Danmark. Der gælder dog undtagelser for krav om barnets bopæl i Danmark for visse pensionister med tidsbegrænsede udlandsophold.
9. Revaliderer kan deltage i uddannelse i udlandet, når aktiviteten er af kortere varighed og et led i en revalidering, herunder i forrevalidering. Det er en betingelse, at den pågældende er bosat her i landet på det tidspunkt, hvor uddannelsen iværksættes, og at kommunen kan følge uddannelsesforløbet under udlandsopholdet, herunder reglerne om opfølgning.
10. Gælder kun hvis de har børn i udlandet og ikke ved andre familiemedlemmer.
11. Boligstøtte (boligsikring og boligydelse) er betinget af, at ansøgeren har fast bopæl i Danmark. Ved midlertidigt ophold i udlandet (normalt ikke over 6 måneder) er formodningen, at der stadig vil være tale om fast bopæl.

Beregningen af boligstøtte sker på grundlag af husstandsindkomsten. Som medlemmer af husstanden medregnes ansøgeren, dennes ægtefælle, hjemmeværende børn og andre, der har fast ophold i lejligheden uden at være logerende. Boligstøtte ydes således til husstanden, der udbetales til ansøgeren eller boligselskabet. Der gives derfor ikke boligstøtte til flere ansøgere i samme husstand.

12. Kommunalbestyrelsen fastsætter vilkår for tilskuddet, herunder den berettigede personkreds.
13. Elever på erhvervsuddannelse (eud) med en uddannelsesaftale anses for arbejdstagere og er således definatorisk omfattet af reglerne om VEU-godtgørelse, men undtaget herfra fordi de qua uddannelsesaftalen får løn under uddannelse. Det samme gælder elever på Forberende Grunduddannelse (fgu), som har en uddannelsesaftale. Eud-elever, der ikke har en uddannelsesaftale er ikke arbejdstagere, men elever og derfor ikke omfattet. De ydelser, disse elever kan få, som fx skoleoplæringsydelse efter erhvervsuddannelsesloven og mobilitetsfremmende ydelser efter lov om Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag som fx rejsehjælp til søgning eller overtagelse af en læreplads, er derfor heller ikke medtaget i oversigten. Elever på fgu uden en uddannelsesaftale er ikke arbejdstagere. Den skoleydelse, de kan få, evt. suppleret med forsørgertillæg, til dækning af leveomkostninger, er derfor heller ikke medtaget i oversigten.
14. Børne- og ungedyden udbetales til EU-borgere, der opnår ret til ydelsen ved beskæftigelse eller bopæl i Danmark eller modtagelse af pension fra Danmark. Ydelsen kan udbetales til den anden forælder i hjemlandet, hvis den person, til hvem børne- og ungedyden skal udbetales, ikke anvender pengene til familiemedlemmernes underhold. Ændring af udbetalingen skal ske ved en anmodning fra og gennem den kompetente institution eller organ i den medlemsstat, hvor familiemedlemmerne har bopæl.
15. Hjælpen udbetales til den, der betaler for begravelsen. Dette kan både være efterladt familie, en anden person eller til afdødes bo, såfremt der ikke er efterladte, der står for begravelsen.
16. Ledsagere til en patient kan også have ret til befordringsgodtgørelse, men dette anses som en særskilt rettighed for ledsageren og er derfor ikke anført i kolonne 2 som en rettighed, der tilkommer familie i hjemlandet. Anvendelsen af befordringsreglerne på sidstnævnte gruppe vil i øvrigt bero på befordringsreglernes interaktion med reglerne om social sikring.
17. Tjenestemandspension indgik i rapport om optjeningsprincipper i forhold til danske velfærdsydelser som en social ydelse. Finansministeriet oplyser, at de i højere grad betragter tjenestemandspensioner i kategori med arbejdsmarkedspensioner end som en social ydelse. Tjenestemandspensioner er derfor ikke medtaget i tabellen.

Kilde: Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering, Udlændinge- og Integrationsministeriet, Finansministeriet, Uddannelses- og Forskningsministeriet, Social-, Bolig- og Ældreministeriet, Børne- og Undervisningsministeriet, Skatteministeriet og Indenrigs- og Sundhedsministeriet.

Anmærkninger og kilder til tabel 2

Anm.:

1. En grundlæggende betingelse for ydelser efter lov om aktiv socialpolitik (LAS), herunder kontanthjælp m.m. og revalideringsydelse, er, at personen opholder sig i Danmark, jf. LAS § 5. Opholds- og beskæftigelseskravet, som betingelse for uddannelses- og kontanthjælp, gælder ikke for EU-EØS-borgere med

arbejdstagerstatus. Afkrydsningen gælder også STU elever, som modtager ydelser i kontanthjælpssystemet.

2. Efterlevelseshjælp kan udbetales til person med bopæl i et andet EU/EØS-land, hvis afdøde og samlever har haft fælles bopæl i de seneste 3 år inden for EU-/EØS-området.
3. Kun i det omfang de er ansat hos en dansk arbejdsgiver og er grænsegængere.
4. Ægtefælles eller samlevers indtægtsgrundlag kan nedsætte ydelsen.
5. Ægtefæller, samlevende, børn eller logerende kan påvirke ydelsen negativt
6. Der kan udbetales a-dagpenge under delvis og periodevis ledighed for EU-EØS borgere omfattet af forordning 883/04.
7. Den der skal have børnetilskuddet udbetalt, skal have fast bopæl i Danmark. Det særlige børnetilskud til personer, der har ret til at modtage pension i udlandet efter lov om social pension, forudsætter dog ikke bopæl i Danmark.
8. Boligstøtte (boligsikring og boligydelse) er betinget af, at ansøgeren har fast bopæl i Danmark.
9. I forhold til SU til uddannelse i udlandet, som EU-arbejdstagere, der arbejder i Danmark, kan have ret til, bemærkes, at foruden status som arbejdstager i Danmark efter EU-retten skal den uddannelsessøgende opfylde yderligere krav om tilknytning til Danmark, ligesom uddannelsen i udlandet skal være godkendt som SU-berettigende.
10. Der findes i SU-systemet ikke en særlig ydelse, forhøjet ydelse eller særligt tillæg for forsørgere med familie i hjemlandet, der gives som følge af, at EU-arbejdstageren har familie i hjemlandet. Det skal dog bemærkes, at en uddannelsessøgende, der er arbejdstager i Danmark efter EU-retten, kan have ret til et SU-forsørgertillæg til enlige, hvis vedkommende har ret til og modtager ekstra børnetilskud efter lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag, eller hvis den uddannelsessøgende alene pga. udenlandsk statsborgerskab ikke kan modtage ekstra børnetilskud, når der foreligger dokumentation fra Udbetaling Danmark, hvoraf det fremgår, at vedkommende opfylder alle øvrige betingelser for at modtage ekstra børnetilskud. En uddannelsessøgende, der læser på en uddannelse i Danmark og bor i udlandet, har ret til SU-forsørgertillægget til enlige, hvis vedkommende dokumenterer at være enlig forsørger. Dokumentationen skal være udstedt af en offentlig myndighed i bopælslandet og bekræfte, at barnet (under 18 år) bor hos vedkommende, og at vedkommende er enlig og ikke lever i et ægteskabs lignende forhold. Yderligere bemærkes, at en uddannelsessøgende, der er biologisk forælder eller adoptivforælder til et barn under 18 år, der har folkeregisteradresse hos den uddannelsessøgende, kan optage et supplerende SU-lån for forsørgere.
11. Elever på erhvervsuddannelse (eud) med en uddannelsesaftale anses for arbejdstagere og er således definatorisk omfattet af reglerne om VEU-godtgørelse, men undtaget herfra fordi de qua uddannelsesaftalen får løn under uddannelse. Det samme gælder elever på Forberende Grunduddannelse (fgu), som har en uddannelsesaftale. Eud-elever, der ikke har en uddannelsesaftale er ikke arbejdstagere, men elever og derfor ikke omfattet. De ydelser, disse elever kan få, som fx skoleoplæringsydelse efter erhvervsuddannelsesloven og mobilitetsfremmende ydelser efter lov om Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag som fx rejsehjælp til søgning eller overtagelse af en læreplads, er derfor heller ikke medtaget i oversigten. Elever på fgu uden en uddannelsesaftale er ikke arbejdstagere. Den skoleydelse, de kan få, evt. suppleret med forsørgertillæg, til dækning af leveomkostninger, er derfor heller ikke medtaget i oversigten.
12. Børne- og ungeydelsen udbetales til EU-borgere, der opnår ret til ydelsen ved beskæftigelse eller bopæl i Danmark eller modtagelse af pension fra Danmark. Ydelsen kan udbetales til den anden forælder i hjemlandet, hvis den person, til hvem børne- og ungeydelsen skal udbetales, ikke anvender pengene til familiemedlemmernes underhold. Ændring af udbetalingen skal ske ved en

- anmodning fra og gennem den kompetente institution eller organ i den medlemsstat, hvor familiemedlemmerne har bopæl.
13. Hvis arbejdstagerens arbejde i Danmark medfører, at Danmark er det kompetente land iht. forordning 883/2004, gælder de danske regler for begravelseshjælp, også selv om dødsfaldet sker i et andet medlemsland, eller sikrede nu bor i en anden medlemsstat, jf. forordning 883/2004, art. 42.
  14. Hjælpen udbetales til den der betaler for begravelsen. Dette kan både være efterladt familie, en anden tredjemand eller til afdødes bo såfremt der ikke er efterladte der står for begravelsen.
  15. Arbejdstagerens arbejde i Danmark kan medføre, at Danmark er det kompetente land iht. forordning 883/2004. I visse tilfælde vil en person, som er omfattet af et andet lands lovgivning i henhold til lovvalgsreglerne i forordning 883/2004, alligevel have adgang til sundhedsydelser i Danmark og krav på at blive stillet som en gruppe 1-sikret (f.x. forordning 883/2004, art. 17 og 19). I disse tilfælde ydes der dog refusion fra den kompetente stat, medmindre Danmark har givet afkald herpå.
  16. Ledsagere til en patient kan også have ret til befordringsgodtgørelse, men dette anses som en særskilt rettighed for ledsageren og er derfor ikke anført i kolonne 2 som en rettighed der tilkommer familie i hjemlandet. Anvendelsen af befordringsreglerne på sidstnævnte gruppe vil i øvrigt bero på befordringsreglernes interaktion med reglerne om social sikring.
  17. Tjenestemandspension indgik i rapport om optjeningsprincipper i forhold til danske velfærdsydelser som en social ydelse. Finansministeriet oplyser, at de i højere grad betragter tjenestemandspensioner i kategori med arbejdsmarkedspensioner end som en social ydelse. Tjenestemandspensioner er derfor ikke medtaget i tabellen.

Kilde: Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering, Udlændinge- og Integrationsministeriet, Finansministeriet, Uddannelses- og Forskningsministeriet, Social-, Bolig- og Ældreministeriet, Børne- og Undervisningsministeriet, Skatteministeriet og Indenrigs- og Sundhedsministeriet.